

De twaalf deugden door het jaar heen

Met bijdragen van

Jean-Claude Lin
Ernst-Michael Kranich
Klaus Dumke
Florian Roder
Nana Göbel
Andreas Neider
Thomas Hilden
Wolf-Ulrich Klünker
Erhard Fucke
Christoph Lindenberg

Lin, Jean-Claude et al.

De twaalf deugden door het jaar heen / Jean-Claude Lin et al. –

Amsterdam: Cichorei

ISBN 978 9491748 83 7

NUR 723

Vertaling: Mariska Gribnau

Redactie: Kitty Steinbuch

Omslagafbeelding: Mariska Gribnau

Omslagontwerp, layout en zetwerk: Jaap Verheij

Oorspronkelijke titel: *Die Monatstugenden*

© 1999 Verlag Freies Geistesleben, Stuttgart

Nederlandse rechten: Uitgeverij Cichorei,

Van Beuningenplein 15-2, 1051 VS Amsterdam 2017

www.uitgeverijcichorei.nl

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from the publisher.

Inhoud

Voorwoord	7
Voorwoord bij de Duitse uitgave	9
Januari	
<i>Moed wordt tot kracht van verlossing</i>	13
Jean-Claude Lin	
Februari	
<i>Discretie wordt tot meditatiekracht</i>	19
Ernst-Michael Kranich	
Maart	
<i>Grootmoedigheid wordt tot liefde</i>	25
Klaus Dumke	
April	
<i>Devotie wordt tot offerkracht</i>	35
Florian Roder	
Mei	
<i>Innerlijk evenwicht wordt tot vooruitgang</i>	43
Nana Göbel	
Juni	
<i>Uithoudingsvermogen wordt tot trouw</i>	49
Andreas Neider	

Juli	
<i>Onbaatzuchtigheid wordt tot catharsis</i>	55
Thomas Hilden	
Augustus	
<i>Medelijden wordt tot vrijheid</i>	63
Jean-Claude Lin	
September	
<i>Hoffelijkheid wordt tot tact</i>	73
Jean-Claude Lin	
Oktober	
<i>Tevredenheid wordt tot gelatenheid</i>	79
Wolf-Ulrich Klünker	
November	
<i>Geduld wordt tot inzicht</i>	89
Erhard Fucke	
December	
<i>Gedachtecontrole wordt tot waarheidsgevoel</i>	97
Christoph Lindenberg	

Voorwoord

Dit boekje, maar dan de Duitse uitgave, *Die Monatstugenden, Zwölf meditationen*, uitgegeven bij Verlag Freies Geistesleben, kwam ik tegen in mijn boekenkast.

In het kader van de opleiding van de Nederlandse Vereniging voor Antroposofische Diagnostiek, Gesprekken Psychotherapie van de NVAP, werd er onder andere gevraagd om het onderwerp van de dierenriem een plaats te geven, maar ook de scholingsweg. Dat leken in eerste instantie twee losse onderwerpen totdat ik dit boekje tegenkwam. De combinatie van de dierenriem met de deugden, de scholingsweg, vond ik verrassend mooi.

Het intrigerende aan dit boekje vind ik het uitgangspunt, namelijk de metamorfoseleer. Vaak gaat de scholingsweg over de scholing van de zielenkwaliteiten. Echter de dierenriem is verbonden met het Ik en gaat dus een stap verder, gaat boven het persoonlijke uit. In dit boekje wordt eerst de zielenkwaliteit van de deugd aangegeven en uitgewerkt en daarna de metamorfose naar de Ik-kwaliteit. De Ik-kwaliteit heeft een eeuwigheidskarakter.

Zoals in het dierenriemteken 'Tweelingen' mooi beschreven staat:

De krachten van de dierenriem hebben de mens zijn aard, zijn lichamelijk-zielsmatige grondslagen gegeven.

Daarop bouwt hij met zijn geestelijk zijn. Het gaat erom het vanuit het geestelijke, vanuit de toekomst te transformeren. Door het mens-zijn op aarde *kan* uit de kosmisch gegeven dierenriem uit het verleden, een nieuwe, menselijk doorgeestelijkte dierenriem ontstaan.

Als scholingsweg kun je deze oefening naar de deugden rustig zelf invoegen in het dagelijks leven en je er iets van eigen maken, of door het lezen erover je er bewust van worden.

Gezien het gegeven dat bekendheid met de Duitse taal niet meer vanzelfsprekend is, was ik begonnen om een vertaling te maken alleen voor de cursisten, maar het is nu een gedrukte uitgave geworden.

Driebergen, oktober 2018

Mariska Gribnau

Voorwoord bij de Duitse uitgave

Als een *aanmoediging om niet in overeenstemming met de huidige tijd te leven*, verscheen in 1996 de Duitse uitgave van een *Klein brevier van deugden en waarden*. De oorspronkelijk in het Frans uitgegeven uiteenzettingen van de filosoof André Comte-Sponville dragen de titel: *Petit traité des grandes vertus (Kleine verhandeling over de grote deugden)*. Moest voor de Duitse lezer door de verandering van de titel de als al te groot ervaren ernst van het nadenken over 18 deugden van zijn scherpe kanten worden ontdaan? Of drukt zich daarin juist de overtuiging uit dat een ‘deugdzaam’ leven tegenwoordig *uit de tijd* is?

Dat er sinds enige jaren een groeiende behoefte bestaat aan een vernieuwde bezinning op deugden en andere ethische categorieën, valt niet te ontkennen. Je kunt je alleen afvragen of deze behoefte ertoe kan leiden dat de vaardigheden die door de deugden worden aangesproken in feite te ontwikkelen zijn en verzorgd kunnen worden. Iedereen die de behoefte voelt, zal zich vroeger of later een dieper inzicht in het wezen van de deugd en van de deugden willen verschaffen. Want hij zal, zoals de Nederlandse filosoof Spinoza in zijn *Ethiek* op de meest pregnante manier geformuleerd heeft, ervaren dat de deugd tot het meest eigene van zijn existentie als mens behoort:

‘Onder *deugd* en *vermogen* versta ik een en hetzelfde. Daarmee bedoel ik dat de deugd, in zoverre ze op de mens betrekking heeft, de eigenlijke aard van de mens is, voor zover hij de macht heeft iets te bewerkstelligen, wat alleen door de wetten van zijn eigen wezen begrepen kan worden’ (4e deel, 8e definitie).

Over de deugden afzonderlijk alsook in het algemeen is gedurende honderden en duizenden jaren, afhankelijk van de religieuze of filosofische achtergrond, een wijdverbreide literatuur ontstaan. Het nieuwe dat van antroposofische kant kan worden toegevoegd, is een verdiept inzicht in de samenhang van de deugden met de *wordende*, zich ontwikkelende mens, ook in de manier waarop deze zelf veranderen als zielen- en geestkwaliteit.

In de hierna volgende uiteenzettingen is geprobeerd een aanwijzing van Rudolf Steiner in deze richting op te pakken. Hij heeft de twaalf behandelde deugden en hun metamorfosen niet systematisch beschreven. De schrijvers waren aangewezen op hun eigen ervaringen en overwegingen. Ze hebben deze voorlopig in de voor ons liggende ‘meditaties’ samengevat. Meer uitvoerig hebben ze hun gedachten en inzichten uiteengezet in de voordrachten die opgenomen zijn in het boek *Die Tugenden im Jahreslauf – Wandlungskräfte der Seele*.

Het beknopte en compacte van de hier aangeboden uiteenzettingen kunnen echter juist voor diegene welkom zijn, die zich regelmatig met de deugden wil bezighouden. Want iedere vaardigheid vraagt voor zijn ontwikkeling *oefening* en tot zo’n bezonnen oefening kunnen de hier weergegeven beschouwingen hopelijk

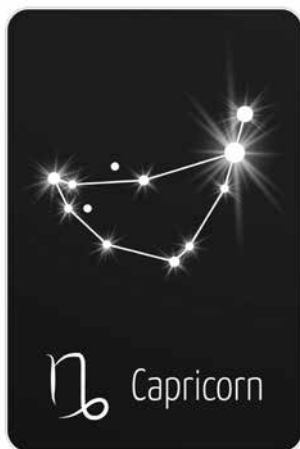
aansporen. Zo kan het terecht zijn deze als ‘meditaties’ op te vatten. Ze geven door de daarin gekozen individuele aanzetten heel verschillende toegangswegen. Om deze verder te ontwikkelen, aan te vullen en in het eigen leven te toetsen en vruchtbaar te maken, blijft voornamelijk de opgave van de geïnteresseerde lezer – zo ook voor de schrijvers zelf! –

Stuttgart, juli 1999

Jean-Claude Lin

Januari

Moed
wordt tot
verlossingskracht

Steenbok

21 december tot 1 februari

*Moed moet de mens
ontwikkelen om in de
hemelse tuin te mogen
binnentreden. –*

Moed wordt tot verlossingskracht

Jean-Claude Lin

Een beschouwing over de drie koningen

Toen de mens van de Boom van Kennis van Goed en Kwaad genoten had en uit het paradijs verdreven werd, bestelde God de Heer de cherubs met het onbedekte vlammenzwaard om de mens de toegang te weigeren. Sindsdien moet de mens in het zweet des aanschijns zijn brood eten 'totdat je weer tot aarde wederkeert / waarvan je genomen bent, / want je bent aarde / en zult tot aarde worden' (Genesis 3:19 volgens Maarten Luther, *Die ganzte Heilige Schrift*, Deudsch 1545), omdat de weg naar de Boom des Levens voor hem versperd is.

Pas in het opkomende bewustzijn van dit uitgeworpen zijn van de mens lijkt het woord 'verlossing' zijn passende samenhang gevonden te hebben. Steeds weer moet de mens deze weg van stof tot stof gaan totdat hij door de wakende, ernstige engelwachter wordt teruggeroepen. En pas dan – na hoeveel stappen van omvorming en rijpheid? – mag hij eten van de boom van het eeuwige leven. 'Moed wordt tot verlossingskracht', zegt Steiner kort en kernachtig (in zijn *Anweisungen für eine esoterische Schulung*, GA 245). Moed moet de mens ontwikkelen om weer in de hemelse tuin te mogen binnentreden. – Hoe moeten we dat opvatten?

Ik stel me een pasgeboren kind voor. Welke kracht moet er in het kind aanwezig zijn om het grenzeloos overgeleverd zijn aan zijn medemens in vrede te aanvaarden? Wanneer het kind al het latere volwassen bewustzijn zou hebben, dan zou het vervuld zijn met iets als grenzeloze moed.

Aan dit hulpeloze kind met zijn overgave in oneindig vertrouwen brachten de drie koningen hun gaven:

de oprichtende kracht van de mirre,
het warmte gevende van de wierook,
het verlichtende licht van het goud.

Door het vertrouwen ontvangt het kind de gave van de drie basisvaardigheden van de mens: het zich oprichten, het spreken en het denken.

Deze blik op de pasgeborene en het opgroeiende kleine kind laat pas werkelijk beseffen hoe onverwoestbaar de moed nog moet worden om de verlossingskracht te laten groeien die noodzakelijk is om voorbij de terugwijzende cherubs met het vlammeende zwaard te komen.

Een 'hogeschool van moed' zou de doorleefde antroposofie voor de mensen kunnen worden, zei Rudolf Steiner ooit (in een toespraak voor jongeren in Arnheim op 20 juli 1924).

Wat het kind met zijn grenzeloze vertrouwen in de mensen om hem heen voorleeft, dat metamorfoseert zich in de zichzelf aanpakkende en angst-overwinnende mens tot *moed*.

Zoals in het kleine kind drie gaven *achteraf* worden

aangereikt aan de opgroeiende aardemens, zo moet de mens, die voorbij de engel met het vlammeende zwaard wil gaan, *vooraf* drie gaven aanbieden aan de hemelmens die in hem nieuw aan het ontstaan is:

het goud van zijn met het wereldzijn
samengroeiende Ik,
de wierook van zijn met geestelijke doelen levende
ziel,
de mirre van zijn geest die geworteld is in Gods
handelen.

Met het woord van Christus die de mens voorgaat en één met hem wordt, 'Waarlijk ik zeg u / wanneer gij niet wordt als kinderen / zult gij het hemelrijk niet kunnen betreden' (Mt. 18:3), kun je beleven:

Moed wordt tot verlossingskracht.